

Gdański onkolog profesor Jacek Jassem laureatem nagrody „Wybitny Polak”



Kapituła Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska” przyznała nagrodę „Wybitny Polak” profesorowi Jackowi Jassemowi z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Nagrodę tę wręczono w dniu 6 czerwca 2011 roku w Teatrze Wielkim w Warszawie. Pozostałymi laureatami byli chirurg transplantolog profesor Maria Siemionow oraz Adam Małysz.

Prof. Jacek Jassem otrzymał nagrodę za swoją wieloletnią działalność na rzecz zdrowia publicznego, w szczególności za inicjatywę, opracowanie i doprowadzenie do nowelizacji ustawy o ochronie przed skutkami palenia tytoniu. Ustawa ta, uchwalona przez Sejm RP i Senat RP, weszła w życie 15 listopada 2010 roku. Wprowadzenie ustawy w znacznym stopniu ogranicza palenie tytoniu w przestrzeni publicznej, dostosowuje prawo polskie do światowych standardów i w konsekwencji doprowadzi do poprawy stan zdrowia społeczeństwa. Swoją sukces prof. Jassem skomentował: „Jestem przekonany, że wprowadzenie tego zakazu uratuje więcej istnień, niż mogę to zrobić w klinice jako onkolog”.

Prof. Jacek Jassem jest kierownikiem Kliniki Onkologii i Radioterapii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Jest uznanym onkologiem, pełni też funkcję Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Onkologicznego oraz szereg funkcji w europejskich i światowych organizacjach i towarzystwach naukowych.

JANUSZ LIMON

W stronę komunikacji naukowej

28 maja 2011 odbył się w warszawskim Parku im. Rydza-Śmigłego piętnasty Piknik Naukowy, zorganizowany po raz pierwszy przez Centrum Nauki Kopernik (tradycyjnie przez Polskie Radio). Ostatni Piknik był ponoć największy także na świecie, co wszakże nie jest jedynym ani głównym powodem uznania dla organizatorów. Jest nim to, co nazwałabym szeroko zakreślonym horyzontem i poziomem wykonania zamysłu.

Park na Powiślu odwiedziło ponad 100 000 osób, przede wszystkim rodziny z małymi i większymi dziećmi. Wystawiało 130 krajów z całego świata, wśród nich po raz pierwszy Izrael. W 237 namiotach wykonywano eksperymenty, oglądano wystawy, pokazy, słuchano objaśnień uczonych, odgadywano zagadki, przeżywano przygody, jakie się gdzie indziej nie zdarzają. Występowali znani z międzynarodowych pokazów popularyzatorzy i specjaliści od tego, co coraz częściej nazywa się komunikacją naukową.

Nad tym pojęciem warto się zastanowić. Dzisiaj jest jeszcze pewnie bardziej wyrazem pragnień i dążeń niż określeniem rzeczywistości. Pragnień, bo do powszechnego, codziennego wokabularza weszły podstawowe pojęcia używane w naukowym opisie świata – nie po to, aby brzmiały egzotycznie, ale by pomagały wspólnie odnosić się do zmiennej rzeczywistości, otaczającej każdego z nas. Komunikacja naukowa to nie jest komunikacja uczonych ze sobą, ani nawet uczonych ze społeczeństwem – jakkolwiek ta druga powinna się stale ulepszać i wzmacniać – ale porozumiewanie się społeczeństwa na wyższym poziomie wiedzy o świecie. Temu służą takie instytucje, jak Centrum Nauki Kopernik i takie przedsięwzięcia, jak Piknik Naukowy oraz Festiwałe Nauki, odbywające się jesienią w kilku polskich miastach.

Piknik ma dobrą tradycję. Kiedy się rodził, pracowałam w Polskim Radio i byłam związana z jego edukacyjnym kanałem, Radiem BIS. Autorka pomysłu, aby w publicznej stacji ogólnopolskiej wyodrębnić zadania edukacyjne – Krystyna Kępska-Michalska, twórczyni i szefowa Radia BIS, nawiązała rozszerzając się szybko współpracę z środowiskiem naukowym, powołując niebawem Kolegium ds. Audycji Edukacyjnych z udziałem prof. Łukasza Turskiego, który został przewodniczącym. W tym kręgu przygotowano pierwszy Piknik – kilkanaście namiotów rozstawionych na Rynku Nowego Miasta. Idea była od początku ta sama – pokazać i zainteresować tym, co w nauce najnowsze, co ma perspektywę działające na wyobraźnię, zwłaszcza

młodej publiczności, co budzi pragnienie uczestniczenia kiedyś w urzeczywistnianiu, a może rozwijaniu owych perspektyw.

Na Pikniku 28 maja najnowsze atrakcje symbolizował robot Honda Asimo, ściągając tłumy dzieci i dorosłych na swoje pokazy tańca, gry w piłkę, chodzenia w kółko... Podawał kawę ze zręcznością zawodowego kelnera. Dzieci o robotach słyszą, albo czytają, jednak spotkanie „twarzą w twarz” (Honda Asimo ma wygląd chłopca) wywołuje pewnie emocje podobne tym, jakie żyjemy dla czworonożnych przyjaciół.

Tegoroczny Piknik Naukowy miał przewodnie hasło: Wolność. W tym kontekście możliwe do wielorakich interpretacji. Robili to gospodarze namiotów i autorzy różnych pokazów i ekspozycji. Muzeum Historii Polski, które nie ma jeszcze własnej siedziby, ale jest bardzo aktywne, przedstawiało problematykę wolności człowieka, grup etnicznych, wyznaniowych, narodów. Przedstawiciele nauk ścisłych swoimi eksperymentami demonstrowali wolność myśli i wolność poznawania świata, której natychmiastowym świadectwem był udział piknikowej publiczności w niektórych doświadczeniach.

Park Rydza-Śmigłego odwiedzili uczestnicy konferencji ECSITE – Europejskiej Sieci Centrów i Muzeów Nauki, którą Centrum Nauki Kopernik zorganizowało w Warszawie. Hasłem tego zgromadzenia była także wolność, uznana za wartość najpierwszą dla rozwoju nauki, od którego zależy przyszłość, jakiej pragniemy dla następnych pokoleń. Podczas konferencji na prezesa Zarządu ECSITE wybrano Roberta Firmhofera, dyrektora Centrum Nauki Kopernik – po raz pierwszy Polaka. Robert Firmhofer, z wykształcenia filozof, był zastępcą naczelnej redaktora Radia Bis i od początku uczestniczył w urzeczywistnianiu idei Pikników Naukowych oraz jej wprowadzaniu na europejskie wody. Centrum Nauki Kopernik ma od momentu powstania znakomitą międzynarodową markę.

Jest jeszcze jedna dobra wróżba dla losów komunikacji naukowej w Polsce. Spadkobierca (nie bezpośredni) radia BIS – Program Czwarty Polskiego Radia publicznego startuje z ambicją bycia programem popularnonaukowym, edukacyjnym i „cywilizacyjnym”.

Zdaję sobie sprawę z tego, że nawet najbardziej udane wydarzenia nie stanowią jeszcze gleby potrzebnej do tego, aby rosnę społeczeństwo wiedzy, jak się to określa w rozmaitych ważnych dyrektywach. Są jednak źródłami otuchy dla tych, którzy w ów wzrost angażują siły i zapał.

MAGDALENA BAJER

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Biafas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Adam Strzałkowski, Andrzej Szczeklik, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Kobos, Marian Nowy; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny, Adam Korpak – grafika, Witold Brzoskowski – sekretarz redakcji, fotostkład; konsultacje – Wydawnictwo PAU.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Subskrypcja: bezpłatną elektroniczną prenumeratę PAUzy można zamówić wysyłając e-mail na adres: pauza@pau.krakow.pl